

สำนักงานประมาณ

กฎระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ในการบริหารงบประมาณ

โดย

นายยุทธนา ศาโยชนกร

ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายงบประมาณ กองกฎหมายและระเบียบ สำนักงานประมาณ

หลักกฎหมายทั่วไปทางการงบประมาณ

๑. หลักความยินยอมหรืออำนาจในการอนุมัติงบประมาณ (Authoritativeness)

๒. หลักระยะเวลาหนึ่งปีของงบประมาณ (Annual Basis)

๓. หลักรายได้ต้องมีลักษณะทั่วไป (Universality)

๔. หลักความเป็นเอกภาพของงบประมาณ (Unity)

๕. หลักรายจ่ายต้องมีลักษณะเฉพาะเจาะจง (Specificity)

หลักกฎหมายทั่วไปทางการงบประมาณ (ต่อ)

๖. หลักดุลยภาพของงบประมาณ (Balance)

๗. หลักการตรวจสอบได้ (Accountability)

๘. หลักความโปร่งใส (Transparency)

๙. หลักเสถียรภาพ (Stability or Predictability)

๑๐. หลักประสิทธิภาพ (Performance or Efficiency, Economy and Effectiveness)

หลักการสำคัญของการงบประมาณตามร่างรัฐธรรมนูญฯ

๑. การใช้จ่ายเงินแผ่นดินต้องทำในรูปพระราชบัญญัติ
๒. กำหนดให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน
๓. กำหนดสาระสำคัญในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
๔. กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ
๕. กำหนดหลักเกณฑ์ในการเสนอ การพิจารณา กรอระยะเวลาในการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
๖. กำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ
๗. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการแปรญัตติ
๘. การตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง
๙. การมีส่วนได้เสียในการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย
๑๐. ความรับผิดชอบและโทษที่จะได้รับ

หลักงบประมาณแผ่นดิน ของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

๑.หลักคาดการณ์ไกล (Foresight) :

- หน่วยราชการใดจะต้องทำงานใดและต้องใช้จ่ายเงินเพื่อการนั้นๆ เท่าใดปีใด ต้องคิดและคาดคะเนไว้ล่วงหน้า รายได้ก็ต้องคาดคะเนไว้ล่วงหน้าเช่นเดียวกัน

๒.หลักประชาธิปไตย (Democracy) :

- เงินได้ของรัฐบาลเกิดจากเงินของราษฎร สมควรที่จะต้องรู้และเห็นชอบทั้งรายได้และรายจ่าย จึงต้องได้รับอนุมัติจากรัฐสภาก่อน

๓.หลักดุลยภาพ (Balance) :

- บางปีรายได้น้อยกว่าเงินจ่าย (ขาดดุล) บางปีเงินจ่ายน้อยกว่ารายได้ (เกินดุล) เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดหนี้สินล้นพ้นตัว

๔.หลักสารัตถประโยชน์ (Utility) :

- จะใช้จ่ายอย่างไรจึงจะเป็นประโยชน์จริงๆ แก่ประเทศ โดยจะต้องมีรายจ่ายลงทุนให้มากพอและเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับรายจ่ายประจำ

๕.หลักยุติธรรม (Equity) :

- ศีลธรรมและความชอบธรรมทั้งรายจ่ายและรายได้

๖.หลักสมรรถภาพ (Efficiency) :

- จะต้องมีการควบคุมงบประมาณทั้งรายได้และรายจ่าย โดยกระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณมีหน้าที่และส่งเสริมให้เกิดสมรรถภาพขึ้น

กระบวนการงบประมาณ

การจัดทำงบประมาณ
(ฝ่ายบริหาร)

- หลักความเป็นเอกภาพ
- หลักรายจ่ายต้องมีลักษณะเฉพาะเจาะจง
- หลักดุลยภาพของงบประมาณ
- หลักรายได้ต้องมีลักษณะทั่วไป
- หลักเสถียรภาพ

- หลักการตรวจสอบได้
- หลักความโปร่งใส

การควบคุมงบประมาณ
(สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน, รัฐสภา)

ภายในระยะเวลา
๑ ปีงบประมาณ

การอนุมัติงบประมาณ
(ฝ่ายนิติบัญญัติ)

- หลักความยินยอม
- หลักความเป็นเอกภาพ
- หลักรายได้ต้องมีลักษณะทั่วไป
- หลักดุลยภาพของงบประมาณ
- หลักรายจ่ายต้องมีลักษณะเฉพาะเจาะจง

การบริหารงบประมาณ
(ฝ่ายบริหาร)

- หลักประสิทธิภาพ
- หลักการตรวจสอบได้
- หลักรายจ่ายต้องมีลักษณะเฉพาะเจาะจง

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ความหมายของงบประมาณรายจ่าย (มาตรา ๔)

“จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์ และภายในระยะเวลาที่กำหนด”

ความหมายของปีงบประมาณ

“ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ของปีหนึ่ง ถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น”

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

หลักการ มาตรา ๑๘

ห้ามมิให้ทำการโอนงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณหนึ่ง
ที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว...ไปให้เป็นงบประมาณของหน่วยรับ
งบประมาณอื่น

ข้อยกเว้น

๑. กฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ

๒. พระราชกฤษฎีการวมหรือโอนส่วนราชการเข้าด้วยกัน

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

หลักการ มาตรา ๑๙

รายจ่ายที่กำหนดไว้ในรายการใด สำหรับส่วนราชการฯ ตามพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
พระราชบัญญัติโอนเงินงบประมาณรายจ่าย หรือพระราชกฤษฎีการวมหรือ
โอนส่วนราชการเข้าด้วยกัน ตามมาตรา ๑๘ (๒) แล้วแต่กรณี เป็นการ
กำหนดรายการงบประมาณรายจ่ายของแต่ละหน่วยงานไว้ทั้งหมด ซึ่งได้รับ
ความยินยอมจากรัฐสภาแล้ว ดังนั้น จึงห้ามเปลี่ยนแปลงงบประมาณโดยการ
โอนงบประมาณจากรายการหนึ่งไปยังอีกรายการหนึ่ง

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

ข้อยกเว้น

๑. ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจสามารถโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณระหว่างรายการภายในส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเดียวกันได้โดยขออนุญาตต่อผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

๒. ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจจะโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณภายในส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเดียวกันที่เป็นผลให้เพิ่มรายจ่ายประเภทเงินราชการลับ หรือเป็นงาน หรือโครงการใหม่ จะต้องขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

ข้อยกเว้น

๓. การโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการภายใน
งบประมาณรายจ่ายงบกลางเดียวกัน เช่น โอนจากรายการค่าใช้จ่าย
การปรับเงินค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐ ไปสมทบกับรายการค่าใช้จ่าย
ในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ เป็นต้น
เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายงบกลางที่ตั้งไว้ในรายการข้างต้นไม่พอ
จ่าย จึงจำเป็นต้องโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางรายการอื่นมาเพิ่ม
ทั้งนี้ จะต้องเป็นกรณีที่มีความจำเป็นและโอนโดยอำนาจผู้อำนวยการ
สำนักงบประมาณโดยอนุมัตินายกรัฐมนตรีด้วย

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง

“ยกเว้นกรณีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ ตี ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้แต่เฉพาะตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายอื่น และห้ามมิให้จ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จนกว่าจะได้รับอนุมัติเงินประจำงวดแล้ว”

“ลงนามในสัญญาก่อนได้งวดไม่ได้”

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

มาตรา ๒๓ วรรคสาม

“เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้วแต่กรณี ใช้บังคับแล้ว ให้สำนักงบประมาณรวบรวมรายการงบประมาณรายจ่ายซึ่งจะต้องก่อกำหนดผูกพันและวงเงินที่คาดว่าจะต้องก่อกำหนดผูกพันงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป พร้อมทั้งจำนวนเงินเพื่อเหลือเพื่อขาด เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติการก่อกำหนดผูกพันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ และเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจดำเนินการตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี”

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

มาตรา ๒๓ วรรคสี่

“ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนและมีใช้กรณีตามวรรคสองหรือวรรคสาม คณะรัฐมนตรีมีอำนาจอนุมัติให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจจ่ายเงินหรือก่องหนี่ผูกพันตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก่อนได้รับเงินประจำงวด หรืออนุมัติให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจก่องหนี่ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมได้”

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง

“บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรณีที่ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สินหรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้น นำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น”

“เงินอะไรก็ตามที่ได้รับ จะเก็บไว้ไม่ได้”

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

มาตรา ๒๔ วรรคสอง

“ส่วนราชการใดได้รับเงินที่มีผู้มอบให้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการนั้นใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นก็ดี ให้ส่วนราชการนั้นจ่ายเงินหรือก่อกหนี้ผูกพันภายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้ และไม่ต้องนำส่งคลัง”

มาตรา ๒๔ วรรคสาม

“ในกรณีส่วนราชการได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใด หรือบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นเงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ส่วนราชการได้รับสืบเนื่องจากโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือเช่นว่านั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้”

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

มาตรา ๒๖

- ข้าราชการฯ ของส่วนราชการ ก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงิน หรือโดยรู้อยู่แล้วยินยอม อนุญาตให้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นอกจากความผิดอาญา แล้ว ต้องรับผิดชอบใช้เงินฯ รวมถึงค่าสินไหมทดแทนด้วย
  - บุคคลภายนอกผู้ได้รับประโยชน์จากการกระทำที่ฝ่าฝืนดังกล่าว ต้องร่วมรับผิดชอบ เว้นแต่จะแสดงได้ว่ากระทำโดยสุจริต ไม่รู้เท่าถึงการฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว
  - ข้าราชการฯ ไม่ต้องรับผิดชอบหากได้ทักท้วงคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นหนังสือว่า การที่จะปฏิบัติตามคำสั่งไม่ชอบด้วยกฎหมายฯ

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

หลักปีงบประมาณ+ช้อยกเว้น

“การขอเบิกเงินจากคลังตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณใด ให้กระทำได้ แต่เฉพาะภายในปีงบประมาณนั้น เว้นแต่

(๑) เป็นงบประมาณรายจ่ายข้ามปี หรือ

(๒) เป็นงบประมาณรายจ่ายที่ได้ก่องหน้าผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ หรือที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีให้เบิกเหลื่อมปี และได้มีการกันเงินไว้ตามระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง”

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ต่อ)

มาตรา ๒๗ วรรคสอง

“ในกรณี (๒) ให้ขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังต่อไปได้อีกไม่เกินหกเดือน ปฏิทินของปีงบประมาณถัดไป เว้นแต่มีความจำเป็นต้องขอเบิกเงินจากคลัง ภายหลังเวลาดังกล่าว ก็ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นกรณีๆ ไป”

หลักการบริหารงบประมาณ

“การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน
โครงการ/รายการที่ได้รับอนุมัติจากฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อป้องกันการ
ใช้จ่ายที่ไม่มีความคุ้มค่า ประหยัด หรือไม่มีประสิทธิภาพ โดยการ
ควบคุมการใช้จ่ายและเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบตามระเบียบที่
กำหนด”

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หลักการสำคัญ

๑. กำหนดให้ระเบียบมีความสอดคล้องกับระบบและวิธีการจัดการงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

๒. กำหนดวิธีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รวมถึงการโอนเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่าย เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายได้อย่างรวดเร็ว เกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่า

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หลักการสำคัญ

๓. กำหนดการมอบอำนาจและความรับผิดชอบให้กับหัวหน้าส่วนราชการและหัวหน้ารัฐวิสาหกิจในการบริหารงบประมาณรายจ่ายได้อย่างยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง

๔. กำหนดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจบริหารงบประมาณรายจ่ายให้บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงานตามแผนงบประมาณ และแผนงบประมาณในเชิงบูรณาการที่กำหนดไว้

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หลักการสำคัญ

๕. กำหนดให้มีเครื่องมือในการบริหารงบประมาณ กล่าวคือ

(๑) การจัดทำค่าใช้จ่ายต่อหน่วย

(๒) การจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้งบประมาณ

(๓) การรายงานผล

(๔) การจัดทำ และรับส่งข้อมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หลักการสำคัญ

๖. กำหนดให้การบริหารงบประมาณสอดคล้องกับหลักการธรรมาภิบาล คือ ให้การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายมีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบ และเปิดเผยต่อสาธารณะได้

ขั้นตอนการบริหารงบประมาณที่สำคัญ

๑. การจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้เหมาะสมกับช่วงเวลาและกำลังเงินที่ได้รับภายใต้ภารกิจของหน่วยงาน
๒. การใช้จ่ายตามแผนฯ ที่ได้รับความเห็นชอบ
๓. การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
๔. การติดตาม ตรวจสอบ เมื่อมีการใช้จ่ายและเบิกจ่ายเงินแล้ว ต้องมีการตรวจสอบว่าใช้จ่ายตามแผนฯ และเบิกจ่ายจริงหรือไม่ เป็นวิธีการสำคัญที่จะควบคุมและกำกับการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามแผนฯ และถูกต้องตามขั้นตอนของระเบียบ
๕. การรายงาน เป็นวิธีการ/ขั้นตอนในการตรวจสอบให้มีการรายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อทบทวนผลการปฏิบัติตามแผนฯ ที่กำหนดไว้ว่าเป็นอย่างไร เพื่อใช้ในการจัดทำงบประมาณในปีต่อไป

- มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (ว.115)
- แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ที่มีเหลือจ่าย (ว.57)

**กฎหมาย
รัฐธรรมนูญ**

**กฎหมายว่าด้วย
วิธีการงบประมาณ**

- หลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ....

มติคณะรัฐมนตรี 12 พฤษภาคม 2558 (งบกลาง) เรื่อง ชักข้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการเสนอเรื่องงบประมาณต่อคณะรัฐมนตรี (ว.143)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการขอใช้ งบกลางรายการเงินสำรองจ่ายฯ เพื่อแก้ไขหรือเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายในบางกรณี พ.ศ. 2559

แนวทางปฏิบัติสำหรับรายการก่องหนี่ผูกพันข้ามปีงบประมาณตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (ว.12)

- การบริหารงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (ว.58)

ระเบียบการก่อกำหนดผู้กักห้ามเข้าประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๔
และที่แก้ไขเพิ่มเติม

การก่อกำหนดผูกพันข้ามปีงบประมาณ

รายการก่อกำหนดผูกพันข้ามปีงบประมาณ เป็นรายการงบประมาณรายจ่ายในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่กำหนดระยะเวลาการใช้จ่ายงบประมาณให้ต้องผูกพันในการตั้งงบประมาณรายจ่ายเกินกว่า ๑ ปีงบประมาณในขณะที่ได้ก่อกำหนดผูกพัน ซึ่งเป็นรายการหนึ่งในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่จะต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไปให้อย่างต่อเนื่องจนกว่าจะสิ้นสุดโครงการ เนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้เงินจำนวนมากและมีระยะเวลาการดำเนินการมากกว่า ๑ ปี การที่ต้องมีการตั้งงบประมาณต่อเนื่องเป็นรายปีจนกว่าโครงการจะสิ้นสุด ก็เพื่อเป็นการกระจายภาระงบประมาณในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยไม่ให้ตกหนักในปีงบประมาณใดปีงบประมาณหนึ่ง และยังช่วยทำให้โครงการนั้นดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง

ระเบียบการก่อนนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๔

เมื่อ ครม. อนุมัติรายการและวงเงินก่อนนี้แล้ว ให้ส่วนราชการฯ ดำเนินการดังนี้

- ★ รายการครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ให้เสนอผลการจัดซื้อจัดจ้าง ที่ได้ดำเนินการแล้ว ให้ สงป. พิจารณาความเหมาะสมของราคา ก่อนทำสัญญาก่อนนี้ผูกพัน เว้นแต่รายการที่ สงป. ได้ให้ความเห็นชอบ ความเหมาะสมของราคาแล้ว

- ★ รายการที่เป็นรายจ่ายประจำ ให้ก่อนนี้ผูกพันได้ภายในวงเงินที่ ครม.อนุมัติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือวิธีปฏิบัติที่กระทรวงการคลังกำหนด รวมทั้ง กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ ครม. ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมาตรฐานของทางราชการ โดยให้คำนึงถึงความคุ้มค่าและประหยัด

ข้อ ๕

การเสนอให้ สงป. พิจารณาความเหมาะสมของราคา ให้เสนอรายละเอียด

- ★ **ครุภัณฑ์** : คุณลักษณะเฉพาะ และ ราคากลางของแต่ละรายการ
- ★ **ที่ดิน** : ราคากลาง เนื้อที่ดิน แผนผัง ที่ตั้ง ราคากรรมที่ดิน ราคา
ท้องตลาด ราคาประเมินเสียภาษี
- ★ **สิ่งก่อสร้าง** : ประเภท ราคากลาง แบบรูปรายการ ขนาด เนื้อที่อาคาร
เว้นแต่ แบบแปลนมาตรฐาน หรือที่ตกลงไว้แล้ว ไม่ต้องส่งอีก

ข้อ ๖

เมื่อได้รับความเห็นชอบความเหมาะสมของราคาแล้ว

- ★ ให้ทำสัญญาได้ตามวงเงินและรายละเอียดที่ สงป. กำหนด
- ★ วงเงินและรายละเอียดจะเปลี่ยนแปลงมิได้ เว้นแต่ จะได้ทำความตกลงกับ สงป.

ข้อ ๗

การเปลี่ยนแปลงรายการ วงเงิน ระยะเวลา หรือ รายละเอียด ของรายการที่ได้รับอนุมัติให้ก่อนนี้ ผูกพันแล้ว

- ★ การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของรายการโดยไม่เพิ่มวงเงินก่อนนี้ผูกพันให้ขอทำความตกลงกับ สงป.
- ★ การขยายเวลาโดยไม่เพิ่มวงเงิน ให้ขออนุมัติต่อ รมต. เจ้าสังกัด และรายงานสำนักงบประมาณ ภายใน ๑๕ วัน
- ★ เปลี่ยนแปลงรายการ / เพิ่มวงเงิน เกินกว่าที่ ครม. อนุมัติ ให้เสนอ ครม. โดยต้องส่งผลการจัดซื้อจัดจ้าง รายละเอียดอื่นๆ ให้สำนักงบประมาณ เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของ ครม.

พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๐

หลักเกณฑ์และแนวทาง

๑. รายการที่นำงบประมาณมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ....
  - ๑) เป็นรายการในลักษณะ**งบลงทุน**ในทุกงบรายจ่ายตาม พ.ร.บ.งบประมาณ ปี ๒๕๖๐
ที่ไม่สามารถลงนามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างได้ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ไม่รวมงบกลาง
๒. รายการที่ไม่นำงบประมาณมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ....
  - ๑.) เป็นรายการในลักษณะรายจ่ายประจำ และงบประมาณ**เหลือจ่าย**ของรายจ่ายลงทุน
  - ๒.) เป็นรายการในลักษณะ**งบลงทุน**ในทุกงบรายจ่ายที่มีวงเงินแต่ละรายการ เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท
  - ๓.) เป็นรายการในลักษณะงบลงทุนที่เป็นงานดำเนินการเอง ค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน
รายการในงบลงทุนที่มีคุณลักษณะพิเศษหรือต้องจัดหาจากต่างประเทศ
หรือรายการที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในการขยายระยะเวลา
งบประมาณตามข้อ ๑) จะนำไปตั้งเป็นงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

ปฏิทินไอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

ลำดับ	วัน / เดือน / ปี	ขั้นตอน/ กิจกรรม
๑	๗ มี.ค. ๒๕๖๐	- คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำารจัดทำร่างพระราชบัญญัติไอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... พร้อมปฏิทินไอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐
๒	๘ มี.ค. – ๓๑ มี.ค. ๒๕๖๐	- สำนักงานงบประมาณประสานส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น เพื่อตรวจสอบรายการรายจ่ายลงทุนในทุกรายจ่ายของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ไม่สามารถลงนามจัดซื้อจัดจ้างได้ภายใน ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ และแจ้งสำนักงานงบประมาณภายใน ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐
๓	๓ – ๑๐ เม.ย. ๒๕๖๐	- สำนักงานงบประมาณพิจารณารายละเอียดและจัดทำร่างพระราชบัญญัติไอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... และเอกสารประกอบเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี
๔	๑๑ เม.ย. ๒๕๖๐	- คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติไอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... และเอกสารประกอบ เพื่อนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป
๕	๒๑ เม.ย. ๒๕๖๐	- สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติไอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... วาระที่ ๑ ๒ และ ๓
๖	๑ พ.ค. ๖๐	- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำร่างพระราชบัญญัติไอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป

หลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ

ความสำคัญของหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ

การจัดทำงบประมาณ
(หลักเฉพาะเจาะจง)
เพื่อฝ่ายนิติบัญญัติอนุมัติ

การบริหารงบประมาณ
มีประสิทธิภาพ

เครื่องมือตรวจสอบ/
ความรับผิดชอบ
ของผู้ปฏิบัติงาน

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ
อันเกิดจากการดำเนินงาน
ของรัฐบาล
(งบประจำ/งบลงทุน)

การบริหารงบประมาณที่เกี่ยวกับหลักการจำแนกฯ

❖ การใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่าย ต้องถูกต้องตามประเภทงบรายจ่าย

❖ การเบิกจ่ายเงินจากคลัง

▪ เบิกจ่ายตามงบรายจ่าย

▪ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

▪ ขั้นตอน/วิธีการตามระเบียบฯ พัสดูฯ

การจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ

รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

รายจ่ายงบกลาง

รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับแต่ละส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยเฉพาะ รายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจัดสรรให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไปใช้จ่าย

งบบุคลากร

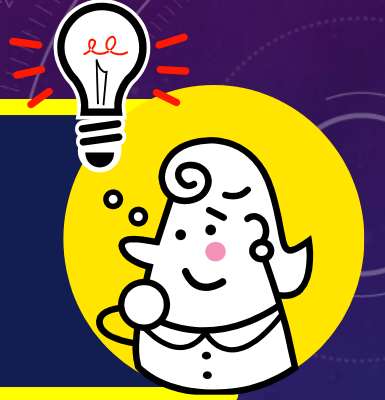
งบดำเนินงาน

งบลงทุน

งบเงินอุดหนุน

งบรายจ่ายอื่น

คำถามของการงบประมาณ

“ทำอย่างไรให้การใช้จ่ายและเบิกจ่ายงบประมาณบรรลุผลตามวงเงิน และวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุมัติ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง อย่างถูกต้องครบถ้วน และใช้ งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าที่สุด”

คำถาม

Thank You

The text "Thank You" is written in a pink, cursive font. It is framed by a green vine that starts on the left, loops around the text, and ends on the right with a pink flower. There are also smaller pink flowers and green leaves scattered around the main text.